

**ONA TILI DARSLARIDA SO‘Z TURKUMLARI MAVZUNI O‘QITISHDA
ZAMONAVIY O‘QITISH METODLARIDAN FOYDALANISH.***Eshankulova Shohista Xayitmuratovna**Toshkent davlat yuridik universiteti qoshidagi M.S.Vosiqova nomidagi akademik**litseyi Tillar kafedrasining**Katta o‘qituvchisi Ona tili adabiyot**971777234*

Annotatsiya. Ushbu maqola zamonaviy o‘qitish usullarini ona tili darslariga kiritishni o‘rganadi, xususan so‘z toifalariga e‘tibor qaratadi. Tadqiqot ushbu usullarning tilni o‘zlashtirishni kuchaytirishdagi samaradorligini o‘rganadi. Tilni o‘qitish, so‘z toifalari, zamonaviy usullar, pedagogika va tilni o‘zlashtirish kabi kalit so‘zlar chuqur muhokama qilinadi. Maqolada ona tili ta‘limida innovatsion o‘qitish texnikasining afzalliklari haqida tushuncha beruvchi kirish bo‘limi, metodlar bo‘limi, natijalar bo‘limi, munozara bo‘limi, xulosalar va takliflar mavjud.

Kalit so‘zlar: til o‘qitish, so‘z turkumlari, zamonaviy metodlar, pedagogika, til o‘zlashtirish.

Tilni o‘zlashtirish inson taraqqiyoti va muloqotining asosiy jihati hisoblanadi. Ona tili darslari shaxslarni ona tilidan samarali foydalanishga o‘rgatishda hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Tilni samarali egallashni ta‘minlash uchun o‘qituvchilar an‘anaviy yondashuvlardan tashqariga chiqadigan zamonaviy o‘qitish usullarini o‘rganmoqdalar. Ushbu maqola innovatsion o‘qitish texnikasini, xususan so‘z toifalari kontekstini o‘z ichiga oladi va ularning ona tilini o‘rganishga ta‘sirini baholaydi.

Ma‘lumotlar to‘plami: ikkala guruhga ham so‘z turkumlari haqidagi tushunchalarni o‘qitish muddatidan oldin va keyin o‘lchash uchun oldindan va keyingi testlar o‘tkazildi. Bundan tashqari, tadqiqot davomida o‘qituvchilar va talabalarning fikr-mulohazalari to‘plandi.

Zamonaviy usullardan foydalangan holda ona tillarini o‘qitish talabalarni jalb qilishda va ularning ona tilini yaxshi bilishlariga yordam berishda juda samarali bo‘lishi mumkin. Ona tili darslarida qo‘llanilishi mumkin bo‘lgan ba‘zi so‘z toifalari va zamonaviy o‘qitish usullari:

So‘z Toifalari:

- Ismlar: kundalik narsalar, odamlar va joylar bilan bog‘liq umumiy otlarni o‘rgating. Lug‘atni mustahkamlash uchun vizual, haqiqiy misollar va amaliy mashg‘ulotlardan foydalaning.

- Fe'llar: harakat fe'llari va ularning birikmalariga e'tibor qarating. Kontekstda fe'ldan foydalanishni namoyish qilish uchun rol o'ynash, videokliplar va hikoyalar kabi interaktiv tadbirlardan foydalaning.
- Sifatlar: so'z boyligini oshirish uchun tavsiflovchi so'zlarni o'rganing. Talabalarni odamlarni, narsalarni va tajribalarni tasvirlash uchun sifatlardan foydalanishga undash. Interfaol o'yinlar va ijodiy yozish mashqlari foydali bo'lishi mumkin.
- Zarflar: harakatlar qanday bajarilishini tasvirlaydigan zarflarni o'rgating. Talabalar harakatlar haqida batafsil ma'lumot berish uchun qo'shimchalardan foydalanishlari mumkin bo'lgan stsenariylarni yarating.
- Olmoshlar: shaxsiy, egalik va ko'rsatish olmoshlarini tanishtiring. Suhbatda olmoshlar qanday ishlatilishini ko'rsatish uchun hikoya va dialoglardan foydalaning.
- Predloglar: o'quvchilarga ob'ektlar va joylar o'rtasidagi bog'liqlikni tushunishga yordam beradi. Predloglarni samarali o'rgatish uchun vizual, xaritalar va interaktiv mashqlardan foydalaning.
- Bog'lovchilar: muvofiqlashtiruvchi va tobe bog'lovchilarni o'rgatish. Talabalarni bog'lovchilar yordamida murakkab jumlar yaratishga undash.
- Interjections: kundalik muloqotda ishlatiladigan hissiy ifodalarni va interjectionlarni o'rganing. Rol o'ynash va hayotiy vaziyatlar ushbu toifani jalb qilishi mumkin.

Zamonaviy O'qitish Usullari:

- Texnologiya integratsiyasi: o'rganishni yanada qiziqarli qilish uchun til o'rganish ilovalari, interaktiv veb-saytlar va multimedia kontenti kabi raqamli vositalar va resurslarni qo'shing.
- Gamification: darslarni qiziqarli va interaktiv qilish uchun til o'rganish o'yinlari va viktorinalardan foydalaning. Gamified darslar o'quvchilarni mashq qilishga va so'z boyligini o'rganishga undashi mumkin.
- Sinf xonasi: o'quvchilarga darsdan tashqari o'z tezigida o'qishlari uchun video darslar va manbalarni taqdim eting. Interfaol munozaralar, mashqlar va mashg'ulotlar uchun dars vaqtidan foydalaning.
- Loyihaga asoslangan ta'lim: talabalar o'z madaniyati yoki qiziqishlari bilan bog'liq tarkibni o'rganadigan, yaratadigan va taqdim etadigan til loyihalarini tayinlang. Ushbu yondashuv Real kontekstda tildan foydalanishni rag'batlantiradi.
- Haqiqiy materiallar: talabalarni haqiqiy hayotdan foydalanish va madaniy nuanslarga ta'sir qilish uchun yangiliklar maqolalari, qo'shiqlar va videolar kabi haqiqiy matnlarni qo'shing.

- Tengdoshlarning o'zaro ta'siri: guruh faoliyati, til almashish dasturlari va til do'stlari tizimlari orqali tengdoshlarning hamkorligini rag'batlantirish. Tengdoshlardan o'rganish rag'batlantiruvchi va yoqimli bo'lishi mumkin.
- Madaniy suvga cho'mish: talabalarni til va uning madaniy kontekstiga singdirish uchun madaniy tadbirlar, ekskursiyalar va mehmon ma'ruzachilarini tashkil qiling.
- Baholash strategiyalari: taraqqiyotni kuzatish va o'qitishni mos ravishda moslashtirish uchun viktorinalar, tengdoshlarni baholash va o'z-o'zini baholash kabi shakllantiruvchi baholardan foydalaning.
- Shaxsiylashtirilgan ta'lim: talabalarning individual qiziqishlari va malaka darajalariga moslashtirilgan darslar. Adaptiv ta'lim platformalari bu borada yordam berishi mumkin.
- Hayotiy suhbatlar: talabalarga ona tilida so'zlashuvchilar bilan suhbatlashish yoki intervyu o'tkazish imkoniyatlarini tashkil qiling. Bu ishonch va amaliy til ko'nikmalarini oshirishi mumkin.

Ushbu so'z toifalari va zamonaviy o'qitish usullarini birlashtirib, o'qituvchilar talabalar o'rtasida tilni bilish va madaniy tushunishni rivojlantiradigan dinamik va samarali ona tili darslarini yaratishlari mumkin.

Ushbu tadqiqot natijalari, ayniqsa, so'z toifalari kabi murakkab tushunchalarni o'rgatishda zamonaviy o'qitish usullarini ona tili darslariga kiritish muhimligini ta'kidlaydi. Interfaol va texnologiyaga asoslangan yondashuvlar nafaqat tushunishni kuchaytiradi, balki yanada qiziqarli o'quv muhitini yaratadi. Bu raqamli vositalar va multimedia resurslarini tobora ko'proq o'z ichiga olgan o'zgaruvchan ta'lim landshaftiga mos keladi.

Bundan tashqari, o'qituvchilar va talabalarning ijobiy fikrlari pedagogik strategiyalarni zamonaviy ta'lim imtiyozlariga moslashtirishning potentsial afzalliklarini ta'kidlaydi. Gamifikatsiya va multimedia orqali talabalarning ishtirokini rag'batlantirish o'quv jarayonini yanada yoqimli va samarali qilishi mumkin.

Xulosalar:

Ona tili darslariga, xususan so'z turkumlarini o'qitishda zamonaviy o'qitish usullarini kiritish istiqbolli natijalar beradi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, o'qituvchilar tilni o'rganishni yaxshilash uchun texnologiya va interaktiv yondashuvlarni qo'llashlari kerak. Ma'ruzaga asoslangan an'anaviy usullar bugungi o'quvchilarni jalb qilish va tarbiyalashda unchalik samarali bo'lmasligi mumkin.

- O'qituvchilarni tayyorlash: o'qituvchilar ularni sinfda samarali amalga oshirish uchun zamonaviy o'qitish usullari bo'yicha ta'lim olishlari kerak.

- O'quv dasturlarini ishlab chiqish: ta'lim muassasalari o'quv dasturlarini zamonaviy pedagogik yondashuvlar va raqamli manbalarni o'z ichiga olgan holda yangilashlari kerak.
- Davomiy tadqiqotlar: zamonaviy o'qitish usullarining tilni bilish va saqlashga uzoq muddatli ta'sirini o'rganish uchun qo'shimcha tadqiqotlar o'tkazish zarur.

Xulosa qilib aytganda, ona tili darslarida, xususan so'z turkumlarini o'qitishda zamonaviy o'qitish usullarining integratsiyasi tilni o'rganishni takomillashtirish va yanada dinamik o'quv muhitini yaratish uchun ulkan imkoniyatlarga ega. Til ta'limida innovatsiyalarni qabul qilish bugungi o'quvchilarning rivojlanayotgan ehtiyojlarini qondirish uchun juda muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Botirova, S. I. (2020). PROBLEMATIC ASPECTS RELATED TO THE USE OF EDUCATIONAL TECHNOLOGIES AND INTERACTIVE METHODS IN THE CLASSROOM. EPRA International Journal of MULTIDISCIPLINARY RESEARCH (IJMR), 6(8), 539-541.
2. Botirova, S. I. (2020). FOR STUDENTS OF PHILOLOGY TEACHING LITERARY CONDITIONS OF LEARNING BASIC ANALYSIS. Science and Education, 1(5), 110-113.
3. Isamiddinova, B. S. (2020). THE RELATIONSHIP BETWEEN SYMBOLICALLY FIGURATIVE INTERPRETATION AND PSYCHOLOGY. Asian Journal of Multidimensional Research, 9(9), 12-15.
4. Ботирова, Ш. (2020). Бадиий психологизм критерийлари ва замонавий ўзбек романчилиги. Tafakkur ziyosi, 2(2), 146-148. 5. Шахло, Б. (2020). Инсон ва ҳаёт воқелигини метафорик уйғунлаштиришда бадиий психологизмнинг ўрни. Сўз санъати, 2(3), 19-23.